

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník VI.

Marec 2008

Snežienky tento rok nemuseli cez sneh robiť ťažký krok

Veru tak, celkom ľahko sme si zvykli na zimu bez snehu a poľadovice. Privítali ju najmä tí starší. Slnčné lúče a dlhšie dni nás už neudržia vnútri a tak sa tmolíme vonku a keď to počasie dovolí sadíme, okopávame, čistíme. A veľa z nás nerobí poriadok iba po bránku, ale skrášľujú aj svoje okolie. Za to patrí všetkým poďakovanie a ostatným prosba, aby odpadkami neznečisťovali okolie, na ktorom sa niekto narobil. Veď kontajnerov a nádob na odpad je po dedine dosť, aby neskončili v záhone či na tráve pri ceste.

A keďže sú tu veľkonočné sviatky želáme vám, aby ste očistili nie iba svoje domovy, ale tiež svoje vzťahy s najbližšími a okolím. Dievčatám a ženám želáme poriadnu šibačku, aby ich choroby obchádzali a mužom odkaz – všetkého s mierou.

redakcia

Náš – váš Polazník

Noviny Polazník vychádzajú od roku 2003. Už 5 rokov sme tu pre vás a snažíme sa informovať o všetkých aktuálnych udalostiach v obci, o našej histórii – za čo patrí vďaka najmä Štefanovi Melišovi, Magde a Ambrovi Baluškovcom,

Chceme informovať o všetkom zaujímavom čím obec žije, alebo žila. Teší nás, že máme od vás prevažne kladné ohlasy na noviny. Tiež sme sa dozvedeli veľa zaujímavého a bola by škoda, keby sa niektoré články neuverejnili. Papradňanci môžu byť hrdí na svoju obec, históriu obce, aktívne sa podieľať na jej súčasnosti.

Škoda že málo z vás prispieva do našich novín. Určite tu žije dosť ľudí, ktorí by svojimi príbehmi, skúsenosťami, postrehmi obohatili noviny a tým aj ostatných čitateľov.

Nie sú to iba noviny členov redakčnej rady, ale najmä obec Papradno. My, ako redakcia, sme len sprostredkovateľmi diania v obci. A hoci obecné zastupiteľstvo zasaď každý mesiac a určite sa prerokujú veci zaujímavé väčšinu občanov, podrobnejšie správy zo zastupiteľstva obecný úrad neprezentuje v Polazníku.

Čiastočným zlepšením je to, že od januára 2008 sú zápisnice z obecného zastupiteľstva uverejňované na internetovej stránke obce. Aspoň tí čitatelia, ktorí majú prístup k internetu sa môžu bližšie oboznámiť s dňami v obci. My sa budeme snažiť vybrať zo zápisníc to najzaujímavejšie, čo by mohlo zaujímať širšiu verejnosť a uverejňovať v novinách. -am-

Slovo starostu

Vážení spoluobčania,

človek sa len obzrie a nestačí sa čudovať, ako čas plynie. Nedávno sme tu mali vianočné sviatky a už sú tu veľkonočné. Aj keď pracovníci obecného úradu si popracovali na uzávierkach starého roka, priebežne pripravujú spoločne s obecným zastupiteľstvom úlohy dôležité pre rozvoj obce v tomto roku.

Pokiaľ nie sú nové aktivity rozvoja obce spracované po projektovej stránke a finančne podložené, je ťažko niečo sľubovať. Preto vás o týchto nových skutočnostiach budem priebežne informovať aj cez naše noviny.

Druhá šestnásťbytovka

Výstavba bytovky je vo veľmi dobrom stave, čo sa týka kvality a termínu ukončenia. V mnohom tomu napomohlo aj počasie, mohli sa realizovať stavebné práce: vnútorné

omietky, rozvody inštalácií, plynu, vodovodu, kanalizácie, elektroinštalácie a vzduchotechnika.

Podpora turizmu INTEREG II. A.

Turistické trasy

Podľa dohodnutého harmonogramu stavba musí byť ukončená do 30. 6. 2008. Ešte treba postaviť lávku cez potok smerom na Kížel, rozíľať ju na Stratenci pri Troch krížoch a dva prístrešky s informačnými tabuľkami v celkovej hodnote 2,3 milióna Sk.

Všetci, ktorí sa podieľajú na tom, aby sa do vašich domácností Polazník dostal, sa usilovali urobiť tak do Veľkej noci. Prajem vám, vážení spoluobčania, spokojné prežitie veľkonočných dní, veľa príjemných zážitkov, spomeňte si aj na naše tradície, ku ktorým oblievačka na Veľkonočný pondelok neodmysliteľne patrí.

Štefan Hatajčík

Papradno v roku 2007

Počet obyvateľov k 31.12. 2006:	mužov 1272 žien 1270 2542
Počet obyvateľov k 31.12.2007:	mužov 1257 žien 1260 2517
Počet narodených detí:	19 dievčat 8 chlapcov 11
Počet zomretých:	58 mužov 30 žien 28
Prisťahovalo sa:	40 občanov
Odsťahovalo sa:	26 občanov

Rozpočet obce 2007:

Plán	príjmy	29 572 tis.
	výdavky	29 572 tis.
Skutočné plnenie	príjmy	40 452 tis.
	výdavky	37 050 tis.

Počet stavebných povolení vydaných v roku 2007:

rodinné domy: 2x
chaty: 1

PREDAJ A MONTÁŽ PLASTOVÝCH OKIEN ALUPLAST

Roman VACHALÍK
018 13 Papradno 120

Tel. 0911 646 949,

0 903 370 274

e-mail: mr.plast@azat.sk

www.mr.mns.sk

Obecné zastupiteľstvo v Papradne

sa od posledného vydania Po-
lazníka zišlo a rokovalo trikrát.
Medzi priority patrila

- voľba hlavného obecného kontrolóra na dobu 6 rokov. Túto činnosť bude vykonávať Dana Klabníková v pracovnom úväzku 8 hodín týždenne.
- boli schválené
 - rozpočet obce na rok 2008,
 - smernica o obstarávaní zákaziek s nízkou hodnotou,
 - smernica o stravovaní zamestnancov,
 - rozbor hospodárenia obce v roku a miestneho kultúrneho strediska za rok 2007,
 - štúdiu pre rodinné domy,
 - príspevky obecným organizáciám.

Netreba zabudnúť

Pohrebná služba ARCHA oznamuje občanom, že poplatky za hrobové miesta sa budú vyberať KAŽDÝ PIATOK na Obecnom úrade v Papradne v čase medzi 8. – 11. hodinou. Prosíme občanov, aby si so sebou priniesli občiansky preukaz.

Matričné okienko

★ Víťame vás

Lucas Kolkus	6. 12.
Šárka Bašteková	14. 12.
Jakub Zdurjenčík	12. 1.
Nela Balušíková	24. 1.
Denis Žilínčík	4. 2.
Sebastián Zboran	9. 2.
Ema Moravíková	14. 2.
Tomáš Lokajčíek	19. 2.

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Jozef Pavlík (1950)	13. 12.
Helena Hlúšková (1920)	21. 12.
Zdeno Janičík (1959)	21. 12.
Alexander Gardoň (1935)	30. 12.
Matilda Strašíková (1930)	27. 12.
Ing. Karol Hlúšek (1939)	2. 1.
Jozef Jandúch (1945)	8. 1.
Ignác Galafúsik (1922)	17. 1.
Karol Tarožík (1913)	11. 2.
Agneša Hlinčíková (1926)	13. 2.
Ludovít Ganádik (1927)	16. 2.
Elena Motošická (1933)	17. 2.
Jozef Lališ (1957)	3. 3.

Zlaté svadby

*Do rúk vkladáme kvety, aby sme povedali,
ako si ceníme váš život pre nás. Sme radi, že roky ste
tu pre nás a navzájom si dokážeme život obohatiť...*

*Pred 50 rokmi si povedali spoločné **ÁNO** a vydali sa na spoločnú
cestu životom ako manželia*

*9. januára 1958

Helena Šamajová a Milan Zendek

*23. januára 1958

Anna Kompaníková a Viliam Zduričnik

*20. marca 1958

Oľga Vicenová a Jozef Vašík

Srdečne manželským párom blahoželáme.

BLAHOŽELANIE

Dňa 24. 2. 2008 sa dožíva

Františka TRULÍKOVÁ

z Papradna-Podjavorníka 85 rokov života.

Milá mama,

Spisovateľ keď napíše knižku hovorí, že dal do nej kus seba a kus svojho života. Z tohoto pohľadu každý z Tvojich potomkov je časťou Tvojej knihy života.

Ďakujeme Tebe a otcovi, že ste sa kedysi rozhodli tieto knihy Vášho života napísať. A tak ako zármutok z otcovho odchodu do neba už pomaličky rokmi prebolel a zostali len spomienky na jeho dobré srdce, keď horšie chvíľky ustúpili do pozadia, tak radosť z Tvojej prítomnosti nám pomáha jeho neprítomnosť čiastočne nahradiť.

V duchu Vám obojom ďakujeme za všetko dobré čo ste do nás v detstve Podjavorníkom vložili. Keď niekedy posudzujeme dobré a horšie ľudské vlastnosti, o tých dobrých obyčajne hovoríme, že ich máme po Tebe.

K Tvojim narodeninám Ti prajme len tie najlepšie a pritom najjednoduchšie veci, čo sa nedajú kúpiť za nič na svete. Len zdravie, Božiu priazeň a požehnanie, len aby Tvoje srdce pomaličky ale isto klopkalo, len aby Tvoje oči videli, aby Tvoje uši počuli aby Tvoje nohy chodili a aby si v noci kludne spala. A aby si mala dost sily a energie zas a zas sa cez leto vrátiť do našej rodnej chalupy a zas nás čakať na priedomí.

K 85. narodeninám Ti zo srdca blahožela celá blízka i ďaleká rodina, dcéra Milka, nevesty Otká a Milka, synovia Milan, Stano a Jozef a široký zástup 10 vnúčat a 7 pravnúčat. K blahoželaniam sa pripája ses-

Mládež, máte „zelenú“!

Miestne kultúrne stredisko pri kultúrnom dome v Papradne pripravilo pre mladých ľudí priestor na stretávanie sa – KLUB MLADÝCH. Zastupiteľstvo obce schválilo finančné prostriedky na zakúpenie zariadenia klubu, ktoré bude možné čerpať na základe vytvorenia členskej základne. Vyzývam všetkým mladých ľudí, ktorí sa chcú stretávať v klube mladých, posediť si pri rôznych spoločenských hrách, počúvať hudbu, pozrieť si film cez DVD prehrávač, zúčastniť sa rôznych besied a podobne, nech sa prihlásia priamo v kultúrnom dome alebo telefonicky na čísla 4393 375, 0903 214 049, 0908 704 427 resp. Martinovi Juhásikovi 0907 455 190.

Je potrebné vytvoriť partiu zodpovedných mladých ľudí, ktorí sa budú starať o prevádzku a činnosť klubu. Vstup do klubu bude zdarma počas otváracích hodín, činnosť bude v súlade s prevádzkovým poriadkom klubu.

Ak máte záujem prežiť svoj voľný čas aktívne v spoločnosti kamarátov, prídte do kultúrneho domu alebo zavolajte na uvedené telefónne čísla.

Tibor Knapo, Vedúci MKS Papradno

Návrh rozpočtu Obce Papradno na rok 2008

Príjmy	v tis. Sk	Výdavky	v tis. Sk
A) Bežný rozpočet	31 728	A) Bežný rozpočet 29 572	31 728
- Podielové dane obce z DÚ	14 016	Samospráva obce	10 762
- Daň z pozemkov	460	- Tarifný plat , odvody NP, cestovné, el. energia, palivo, voda,	
- Daň zo stavieb 440	440	- telefón, kancel.potreby, obecné noviny, benzín, údržba,revízie	
- Daň za psa	25	- poistenie, odmeny, členské príspevky, splácanie úveru na BJ	
- Poplatok za výherné hracie prístroje – DOXX	135	Spracovanie PD (OcÚ a okolie), pracovná zdravotná služba, spracovanie žiadosti na EF – OcÚ a okolie, spoluúčasť obce na rekonštrukcii OcÚ a okolia, výmena autobusovej zastávky – Jednota	
- Poplatok za ubytovanie – Grunt, Hotel Podjavorník, Turist. Ubytovňa	45	Požiarňa ochrana	160
- Poplatok za užívanie verejného priestranstva	15	Miestne komunikácie	290
- Poplatok za TKO	900	- Ohŕňanie snehu , údržba ciest a kanálov	
- Nájom z pozemkov – Urbár	40	- Komunálny odpad	1410
- Nájom z bytov – 16 bj	630	- Vývoz TKO,uloženie na skládku, odvoz separovaného KO, monitoring skládky Za predným potokom	
- Nájom 16 bj – fond opráv	39	16 b.j. + 16 BJ/2	12
- Nájom z bytov – 16 BJ/2	122	- Elektrická energia , pitná voda	
- Nájom 16 BJ/2 – fond opráv	8	Vodohospodárstvo v obci	1050
- Nájom z nebytových priestorov – OZS, obchody, ...	380	- Oprava obecných studní a čistenie,výstavba verejného vodovodu prípojky občanov	
- Správne poplatky	60	Verejné osvetlenie	660
- Poplatky za Dom smútku	15	- Elektrická energia,údržba a oprava, rozšírenie VO	
- Poplatky za televízny KR	40	Obvodné zdravotné stredisko	235
- Príjmy za kopírovacie práce	5	- Mzdy, energie, revízie, rekonštrukcia WC	
- Príjmy za relácie v MR	15	Telovýchovná jednota Žiar Papradno	483
- Príjmy za pohľadnice obce	2	- Poistenie autobusu, príspevok na činnosť, osvetlenie minihriska, vybudovanie skladových priestorov	
- Príjmy za opatrovateľskú službu od opatrovaných	110	Miestne kultúrne stredisko	981
- Príjmy od rodičov za materskú školu	60	- Príspevok na činnosť,poistenie budovy KD, zakúpenie strojov na cvičenie do fitnesscentra, zariadenie klubu mládeže	
- Príjmy z predaja pozemkov	10	Knižnica	65
- Úroky z účtu	10	- Nákup nových kníh , príspevok na činnosť	
- Výťažok z lotérie a iných hier	5	Ostatná kultúrno – výchovná činnosť	201
- Dotácia ZŠ – prenesené kompetencie	7 369	- Kvety, vence a ost. materiál k akciám ,kult.podujatia	
- Poplatok za znečisťovanie ovzdušia	8	Ondrejovské hody, kronika, príspevky dobrovoľným zložkám	
- Prevod z peňažných fondov	3 400	Miestny rozhlas	250
- Prevod prostriedkov z rezervného fondu	1 134	- Kabelová televízia – údržba , MR-údržba, rozširovanie	
- INTERREG III/A – refundácia z MVAR SR za r. 2008	2 230	Dom smútku	167
		- Elektrická energia,voda, údržba DS a cintorína, správca cintorína	
		Materská škola	2 230
		- platy, odvody NP, energie, kancelárske potreby, výmena okien	
		Školská jedáleň pri MŠ	364
		- platy, odvody, tovary	
		Základná škola	8 700
		- platy, odvody, tovary, internet pre verejnosť, šk.jedálen a družina spracovanie PD - ÚK, okná, elektroinštalácia	
		Spoločná úradovňa obcí	1 110
		- Príspevok na činnosť spoločnej úradovne , opatrovateľská služba	
		Sociálne veci	250
		- Príspevok na štipendium žiaka ZŠ , jednorázové finančné dávky	
		- Uvítanie detí do života (5 000,- Sk/dieťa - za rok 2007 a 2008)	
		Turistická trasa Javorník – INTERREG IIIA	2 348
		- Realizácia projektu v zmysle harmonogramu v r. 2008	

Ochrana pred požiarmi

Lesné požiare a vypaľovanie suchej trávy spôsobujú každoročne veľké škody, pričom obnova takto zničeného lesa predstavuje dlhodobý proces. Pri protipožiarnych kontrolách sa zistí veľký počet nedostatkov v ochrane pred požiarmi najmä zo strany vlastníkov lesných pozemkov. Z hľadiska príčin vzniku požiarov je na prvom mieste nedbalosť a neopatrnosť dospelých osôb a detí. Ide najmä o vypaľovanie suchých porastov v dôsledku čoho môžu vzniknúť značné materiálne a ekologické škody. Pod vznik požiarov sa podpisuje aj táborenie a kúrenie v lese, odhodaná cigareta, spaľovanie haluziny bez dozoru a pod. Ochrana lesov pred požiarmi vyplýva zo zákona č. 314/2001 Z. Z. o ochrane pred požiarmi a vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. Z. o požiarnej prevencii. V zákone č. 314/2001 Z. Z. paragraf č. 8 hovorí:

Právnická a fyzická osoba nesmie

- vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov
 - zakladať ohne v priestoroch a miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu
 - spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve bez písomného súhlasu okresného riaditeľstva Hasičského záchranného zboru.
- V prípade nedodržania zákona č. 314/2001 je okresné riaditeľstvo oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní za priestupky na úseku ochrany pred požiarmi.

Cieľom zabezpečenia ochrany lesov pred požiarmi je potrebné venovať preventívno-výchovnej aktivite vo vzťahu k verejnosti. Je potrebné dosiahnuť stav, aby občania rešpektovali zákaz vypaľovania suchých tráv, porastov a zakladania ohňov v prírode mimo vyznačených miest.

Mjr. Bc. Miroslav Strašík
Okresné riaditeľstvo HaZZ Považská Bystrica

Schválené OZ dňa 18. 02. 2008 uznesením číslo 1/2008

V našej obci

BOLO

Koncoročná Štefánska zábava (26. 12. 2007) sa naozaj vydarila. Do kultúrneho domu zavítalo veľa mladých, ktorí sa zabávali do skorých ranných hodín.

13. januára

sa kultúrny dom rozozvučal papradňanskými piesňami. Naša obec si pripomenula **25. výročie založenia folklórnej skupiny PODŽIARAN Papradno**. Program spestrili svojim vystúpením deti z MŠ a hostia z Hvozdnice. Návštevníci podujatia sa tešili s krásneho kultúrneho zážitku. Organizátorom vyslovujeme veľké VĎAKA.

/foto/

19. januára

na **rodičovskom plese** sa už tradične všetci veľmi dobre zabávali. Začiatok plesu spestrili programom deti ZŠ. Bohaté tomboly potešili úspešných výhercov. Do tanca hrala skupina SONG.

26. januára

plesali priaznivci, priatelia aj samotní poľovníci so svojimi krajšími polovičkami na **V. poľovníckom plese v estrádnej sále KD**. Nádherne vyzdobená sála poľovními trofejami ako aj dobré jedlo a pitie prispelo k opätovne vydarenej zábave.

2. februára

sme oslávili koniec fašiangu zábavou v KD. Vyvrcholením večera bolo vystúpenie FS Podžiaran s programom „Pochovávanie basy“.

Na prízemí OcÚ je schránka pre vaše príspevky, námety a inzerciu do Polazníka. Dúfame, že sa zaplní už do budúcich novín.

BUDE

22. marca

členovia ZO ČK v Papradne Vás **pozywajú na Veľkonočnú zábavu**, ktorá sa bude konať od 20.00 hod. v estrádnej sále KD. Do tanca hrá skupina Vinyla, vstupné bude 30 Sk.

29. marca

sa uskutoční **V. ročník stolnotenisového turnaja**. Priaznivcov tohto športu srdečne pozývame k športovým ale aj diváckym výkonom.

Oznam pre mladých – od **28. 3. 2008 budú každý druhý piatok v KD diskotéky**.

27. apríla

budú hrať v kinosále KD o 15.00 hod. **hellgonkári**.

30. apríla

stavenie mája v predvečer prvého mája postavia členovia klubu turistov pred budovou KD „MÁJ“. K dobrej pohode zaspievajú FS Podžiaran.

4. mája

oslávime **Deň matiek**. Kytičkou pesničkou a tancov si uctia naše mamičky a babičky deti z MŠ, ZŠ, ZUŠ a FS Podžiaran. Oslava sa začne o 15.00 hod. v kinosále KD.

11. mája

výstupom na Javorník a stretnutím priateľov z Čiech a Slovenska si pri pamätníku pri Troch krížoch uctíme aj pamiatku padlých v II. svetovej vojne.

17. mája

usporiada ZO ČK a Klub turistov diskozábavu – **MAJÁLES**.

18. mája

sa nám členovia stupnianskeho divadla predstavia v komédii „**OKLAMANÝ MANŽEL**“.

31. mája

váňanie mája.

Oslavu **Medzinárodného dňa detí** bude organizovať vo svojich priestoroch ZŠ.

8. júna

slávnostný koncert žiakov ZUŠ pri ZŠ Papradno o 15.00 hod. v kinosále KD.

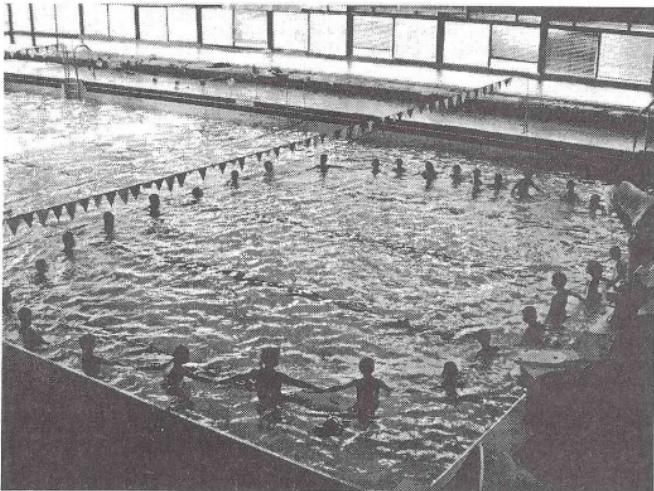
25. výročie založenia folk.skupiny Podžiaran

Abecedu plávania zvládli všetci žiaci

V dňoch 4. – 7. marca 2008 sa 35 žiakov 2. a 3. ročníka našej školy zúčastnilo základného plaveckého výcviku v krytej plavárni v Púchove. Hneď v prvý deň deti prekonalí strach z vody a pod vedením fundovaných inštruktoriek všetci zvládli za štyri dni základy plávania. V posledný deň výcviku každý účastník preukázal nadobudnuté schopnosti preplávaním určitého úseku, za čo získal tzv. mokré vysvedčenie. Najšikovnejší zo všetkých žiakov bol Ondrej Kolkus z 3. triedy, ktorý bez problémov zaplával 60 m.

Polovicu poplatku za plavecký výcvik a dopravu autobusom hradilo ZRS pri ZŠ Papradno, druhú polovicu rodičia.

V plaveckom výcviku chceme pokračovať aj v nasledujúcich rokoch, aby každý žiak, ktorý navštevuje našu školu, ovládal základy plávania, a aj takýmto spôsobom si rozšíril svoje telesné zdatnosti a schopnosti.

Karneval

Posledný deň pred polročnými prázdninami sa žiaci našej školy zabávali na žiackom karnevale, ktorý pre nich pripravili pedagógovia Eva Gastnerová, Jana Zigová a Juraj Šipek. V estrádnej sále KD sa zišli princezné, víly, ježibaby, vojaci a mnoho iných rozprávkových i fantastických bytostí. Okolo 100 masiek sa pri dobrej hudbe a výbornej organizácii vyšantilo do sýtosti a všetky oduševnene súťažili, pretože víťazi dostali sladkú odmenu. Sladkú odmenu získal každý žiak preoblečený za masku. O tom, že sa deti zabávali naozaj výborne, svedčí aj to, že zo sály KD nerady odchádzali.

Inzeráty pre občanov v novinách **Polazník** sú **zdarma**

(dajte ich do schránky na OÚ), pre podnikateľské subjekty

10 Sk/cm²

Bratia a sestry, milí občania,

my, kresťania, prežívame najkrajší týždeň celého roku. Pretože si v ňom pripomínáme najdôležitejšie a najvýznamnejšie udalosti ľudskej histórie – vykupiteľské dielo nášho Pána, našu spásu. Cirkev dala tomuto týždňu charakteristický a priliehavý názov – Veľký alebo Svätý týždeň.

Prvým a najdávnejším svedkom sformovania sa Veľkého týždňa je pútnička Egéria v IV. storočí, ktorá zaznamenáva jeho existenciu vo svojom Pamätníku. Tento týždeň sa začína **Kvetnou nedeľou**, čiže spomienkou na Pánov slávnostný vstup do Jeruzalema, kde prichádza, aby za nás obetoval svoj život. Začiatky slávenia Kvetnej nedele treba hľadať v Jeruzaleme v IV. storočí. V sobotu večer sa konala procesia z Betánie do Jeruzalema. Na nej sa zúčastnilo množstvo ľudí, najmä detí, ktoré tak, ako kedysi Pánovi, spievali radosné spevy a niesli zelené ratolesti. My v tento deň tiež konáme procesiu s ratolesťami na počesť Pánovho vstupu do Jeruzalema.

Veľký (Zelený) štvrtok je dňom, kedy si pripomíname ustanovenie Eucharistie (sv. omše) a sviatosti kňazstva pri Poslednej večeri. S liturgiou Veľkého štvrtku je spojený aj obrad umývania

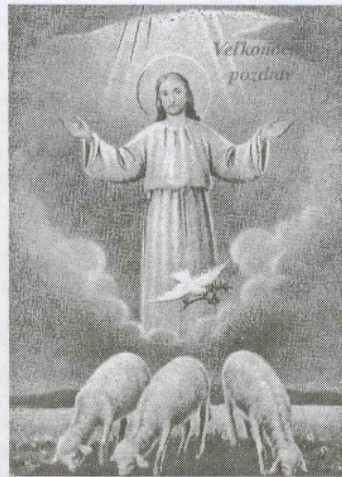
Najkrajší a najvýznamnejší týždeň

nôh, podľa vzoru Krista, ktorý umýva apoštolom nohy, aby im tak dal príklad lásky a služby, ktorú majú aj oni uskutočňovať. V tento deň sa prenáša aj Oltárna sviatosť do bočného oltára a obnažujú sa oltáre ako symbol Ježišovej opustenosti a zrady Judášom. Organ a zvony úplne umlknú, pretože nastáva temná a hrozná chvíľa – ľudia odsúdia Boha – Ježiša na smrť.

Veľký piatok je dňom utrpenia a smrti Pána Ježiša. V tento deň sa veriaci už od prvých storočí zhromažďovali v Jeruzaleme vo Večeradle, potom odchádzali na Golgotu, kde biskup ukazoval kríž, aby si ho veriaci zbožne uctili a poklonili sa mu. Už vtedy sa spomína prísny dvojdnový pôst. Poklona krížu sa z Jeruzalema rozšírila aj do iných krajín. Už v IX. storočí nachádzajú

me zahafovanie kríža a jeho odhalenie pri speve *Hľa, drevo kríža...*

V našich krajinách je zvyk robiť *Boží hrob*. Tam veriaci môžu uctiť kríž a klaňať sa Oltárnej sviatosti.

Táto poklona pokračuje na **Veľkú (Bielu) sobotu**, kedy zotrávame pri Božom hrobe a očakávame slávne Ježišovo zmŕtvychvstanie. U nás je pekným zvykom, že požiarnici sa strieďajú pri ňom na stráži. V tento deň by sa vo farnosti nemal nájsť veriaci, ktorý by sa neprišiel pomodliť k Božiemu hrobu a poďakovať sa Pánovi za jeho obeť života. Veď on zo-

mrel za každého z nás. Slávenie Pánovho zmŕtvychvstania, najväčšej a najvýznamnejšej udalosti ľudských dejín, čiže **Veľkonocná nedeľa**, sa začína v sobotu večer po západe slnka slávnostnou vigíliou. Už od prvých storočí sa kresťania schádzali v tento večer a celú noc sa modli-

li, počúvali Božie slovo a nad ránom slávil Eucharistiu, pri ktorej krstili katechumenov (dospelých). I dnes tvorí čítanie Božieho slova, liturgia krstu, svetla a Eucharistie, podstatnú časť **Veľkonocnej vigílie**. Je to dlhšia, ale o to krajšia liturgia plná symbolov a krásnych obradov. Je to najkrajšia svätá omša počas roka a kto sa snaží ju skutočne prežiť, má krásny zážitok pre oči a najmä pre dušu.

Bratia a sestry, milí občania, čakajú nás krásne dni. Veď tieto dni nám prinášajú spásu. Prežime ich skutočne duchovne. Všetko nepotrebné odložme nabok a prežívajme ich ako kresťania – s Pánom. Prichádzajme na slávenia, k Božiemu hrobu, ďakujeme Pánovi za tento jeho veľký dar: „*Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil. Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodeného Božieho Syna*“ (Jn 3,16-18). Kto z nás môže voči tejto Božej láske ostať lahostajným?

Peter Valaský, kaplán

Stráženie Božieho hrobu

História stráženia Božieho hrobu v našej farnosti je spätá s Dobrovoľným hasičským zborom Papradno. Pre ten bolo začiatkom 20. storočia, v r. 1903, zakúpených 80 lesklých kovových prilb. V tých časoch boli vzácne, lebo okrem Papradna ich mali len hasiči v Bytči. Pôvodne boli určené na ochranu pri hasení požiarov.

Vypuknutím 1. svetovej vojny bol hasičský zbor rozpustený a hasiči narukovali na front. Jeho činnosť bola obnovená až po vojne. Hasiči dostali nové uniformy, ktoré spolu so zlatými prilbami dodávali slávnostný ráz rôznym podujatiam, svetským či cirkevným, na ktorých sa zúčastnili a práve niekedy v tomto čase (presný rok nepoznáme) sa začínajú aj tradícia stráženia Božieho hrobu na Bielu sobotu u nás.

Dlhé roky jedna „stojka“ tejto čestnej stráže trvala 2 hodiny, ako na vojenčine. Neskôr sa skrátila na 1 hodinu a dnes trvá už len pol hodiny. Výmena stráží sa koná podľa vojenského poriadku.

V minulom režime nebolo niektorým horlivým okresným funkcionárom symbolické stráženie Božieho hrobu po vôli. Záležalo na tom, ako sa k tomu postavili

predstavitelia obce. Tí rozumnejší hasičov podržali, resp. vysvetlili na okrese, že na činnosť dobrovoľníkov v osobnom voľnom čase nemajú vplyv. Bohužiaľ, boli aj takí, ktorí z Lucie sledovali a zapisovali, kto a kedy šiel strážiť a hlásili to ďalej. Preto boli pre tieto aktivity niektorí hasiči (hlavne úradníci a THP) na svojom pracovisku napomínaní.

Počas totality sa čestné stráženie hrobu udržalo len v Beluši, Lieskove a u nás v Papradne. Aby sa prilby „nezneužívali“ na cirkevné slávnosti, koncom 60-tych rokov sa vyvíjal veľký tlak na to, aby boli odovzdané do zberu ako „symbol útlaku a poroby proletariátu“. Neprešlo to a dodnes sa z pôvodných 80 zachovalo 33 prilb.

Pôvodne sa tlačilo aj na dočasné odovzdávanie uniforiem počas Veľkonocných sviatkov – z rov-

nakých dôvodov, aby neboli zneužitú. Proti tomu sa hasiči dôrazne ohradili a niektorí pohrozili, že ak ich raz, čo len načas, odovzdajú, už ich viac neoblečú. Mohlo to znamenať aj rozpad dovedy najstabilnejšej dobrovoľnej zložky – Požiarného zboru.

Okrem toho, každú Bielu sobotu doobeda chodil po farnostiach okresný cirkevný tajomník kontrolovať či sa v kostoloch „strážia“. Aby sa predišlo nepríjemnostiam čestná stráž pri Božom hrobu sa zúžila na popoludňajšie hodiny a tak to zostalo dodnes.

Hasiči v lesklých prilbách a s halapartňami (tie boli dlhé časy drevené, v 70-tych rokoch vymenené za kovovo-drevené) nám majú pripomenúť rímskych vojakov, ktorí podľa Písma strážili Ježišovo mŕtve telo uložené v kamennej hrobke.

Dúfame, že táto pekná, takmer 100-ročná tradícia stráženia Božieho hrobu v našej farnosti nezahynie a bude nám i takto pripomínať udalosti pred 2000 rokmi.

A. Balušík

Veľká noc, veľká, už si tu

Najväčší kresťanský sviatok – Veľká noc, prichádza v tomto roku veľmi skoro, už v marci. A hoci sa jej sviatočné dni snažíme osláviť a prežiť dôstojne každý rok, vždy spomíname i na časy minulé. Tí skôr narodení aj s nostalgiou, že „už ništ neje také ako bývalo, mladší nedržia zvyky Veľkého týžňa, slávnosť Skryšenia neje také pekná, šibáky také veselé, kúpačvo je málo a o šibačiaroch ani nechýrovac.“

Majú pravdu, nielen Veľká noc, nič už nie je také ako bývalo. Len nedávno, v časoch totalít, chodili ľudia / i komunisti / z celého okresu do našej farnosti krsťiť svoje deti. Tu ich dávali aj na prvé sväté prijímanie a birmovku. Dnes je to naopak, aj katolícki rodičia, ak si nevyberú „správnych kmotrovco“ a nechcú mať doma pohana, musia ísť krsťiť do susedných farností.

Ak sa v jednej farnosti môže, v inej nie, tak sa občas stane, že ľudia si niektoré príkazy a zákazy cirkvi vysvetlia po svojom a samozrejme vždy v svoj prospech.

ODPOČUTÉ

Pri debata so svojimi priateľkami sa Hana nikdy nezabudne pochváliť ako chodí každú nedelu do kostola, na spoved a prijímanie, ako sa každý deň modlí, ako....skrátka, aká je dobrá kresťanka. Má len jednu, už väčšiu dcéru a tak sa jej raz pýtajú, či nemôže mať viac detí. Prizná sa, že užíva antikoncepciu.

„Počúvaj Hana, šak to cirkev zakazuje.“

„Vedz sa z toho spovedám, že to ze zdravotných dôvodov.“

„No teda, nevedzeli sme, že sa z mužom dá spávac aj ze zdravotných-dôvodov“, smejú sa priateľky.

Viac sa svojou pobožnosťou nechválila.

lepšie za vedúcim a oznám, čo ci zmizlo a dze si to mal odloženú.“

Za niekoľko dní je tu 1. apríl – Deň vtákov. V tento deň sa ľudia vždy snažili jeden druhého dobehnúť a oklamať, čo sa bralo s humorom. Ak si však utahujeme z druhých aj inokedy, nemusia to skončiť veselo a nejedni dobrí priatelia sa preto rozkmitrili na dlhé časy.

Prvoaprílové žartíky nájdeme niekedy aj v písomnej forme a nemusia to byť práve na 1. apríl:

Na jednej našej prevádzke si zázakzník môže prečítať takéto odkaz: „Som v base. Prídem hneď“.

* Na tržnici v Považskej Bystrici v jednom stánku s obuvou, láka kupujúcich cedúla s výhodnou ponukou – „Všetky šľapky po 100!“

- Hovorí sused susedke : „Magda, ty tvoje kozy sú priam také veľké jako kedz vtáča džobne.“

„Ty ništ nevrav, počula som, že mesto toho, aby si na Valentína kúpil žene kvety, išól si sa navalic do krčmy“.

- V robote je prísny zákaz pitia alkoholických nápojov a ak sa alkohol u niekoho najde na pracovisku, môže to viesť k potrestaniu. Napriek tomu si Fero do roboty nejakou prepašuje ploskačku a schová do svojej skrine. Akí by to boli kamaráti – kolegovia, keby na to neprišli. A keďže on nikoho z nej neponúkol, ponúkli sa sami a celý obsah ploskačky vypili. Keď to Fero zistil, strašne nadával a klial.

Kamaráti ho utešujú a radia : „Choj za majstrom, alebo ešče

A niekedy si dokážeme utiahnúť aj sami zo seba.

Stretne Fila svoju 85 – ročnú susedku:

„Albínka, dávno som ca nevidzela. Čože celý dzeň porábaš?“

„Čil už len škodu, jjem a spím.“

Dobrovoľný hasičský zbor, založený v r. 1896 – 1898 je najstaršou organizáciou v našej obci. Nedávno sme oslávili 110. výročie jeho vzniku. Tak ako v minulosti vykonával záslužnú prácu pri ochrane drevenej dediny pred požiarmi, i v dnešnej dobe je jeho existencia potrebná a prácu, ktorú vykonáva si vážime.

Aj keď sa stane, že v niektorých rokoch nemusia hasiči takmer zasahovať, inokedy majú, ako sa hovorí, práce vyše hlavy. Napr., v tomto roku, hneď v januári, hasili tri požiare. Hoci je ich práca nanajvyš vážna, neraz sa vyskytnú humorné situácie, o ktorých by vedeli veľa rozprávať.

Dedinou sa ozýva prenikavý zvuk sirény. Vzápätí nato hasiči štartujú k požiaru drevenej chalupy. Oheň nie je ešte moc rozšírená a tak sa ho snažia rýchlo zlikvidovať. Drevenú stenu hasia zvonka i znútra a nato, aby si všimnuli aj iné veci, nie je čas. Preto po zásahu neveria vlastným očiam keď zistia, že po celý čas hasenia spal v posteli majiteľ chalupy, zahrabaný v perinách až po hlavu. Keď ho budia, nechápavo sa pýta:

„A vy tu čé robíte? prečo mi tu ľufťujete“, pýta sa prekvapených hasičov.

Hasičom sa neskoro večer podarí uhasiť požiar drevenej šopy plnej dreva, nachádzajúcej sa v tesnej blízkosti rodinného domu. Uzimení a unavení sa vracajú k zbrojnici zaparkovať požiarne auto. Keď sa už chystajú otvoriť dvere garáže, zbadajú čudne oblečeného chlapa, ktorý k nim beží, rozhadzuje rukami a niečo vykrikuje. Na seba má akurát čižmy, trenírky a širák. Asi mu drbe, pomyslia si. Keď zadychčaný dobehne, zakričí :

„Pojce chytro hasic, horí pri mne húno.“

A bolo po odpočinku.

Na futbalovom ihrisku prebieha okresná súťaž požiarnych družstiev. Bolo to v čase, keď štartovacia pištoľ nebola ešte samozrejmosťou a tak organizátor súťaže každé družstvo odštartuje nasledovne :

„Priprav sa, pozor – odmávne hasičskou čiapkou – bežce!“

Ušľachtilý koníček Jozefa Lapúnika

Ako sa tie časy menia. Vlastniť dnes fotografický aparát nieje žiadna zvláštnosť. Mnohí mladí ľudia majú tie najmodernejšie foťáky. No nebolo tomu tak vždy. V prvej polovici minulého storočia za čias Rakúsko-uhorska mohli sa fotografovať iba bohatší ľudia. Až neskôr v tridsiatych – päťdesiatych rokoch sa fotografia rozšírila z miest i do dedín. Fotografovaniu sa začali venovať nielen profesionáli, ale i amatérski fotografi. Boli to ľudia, ktorí vďaka im zachovalo sa dodnes medzi ľuďmi mnoho dnes už historicky vzácných fotografií.

Aj v Papradne tomu bolo tak. Prvý známy ľudový zariadený fotografista bol Fero Badač. Ten namiesto filmu na fotografovanie používal sklenené platne. Sfotoграфoval v Papradne všetko, čo mohol. Nasnímal veľa historických okamihov našej obce. Jeho pohľadnice Papradna sa posielali aj poštou. neskôr sa z rodnej dediny odsťahoval a stal sa profesionálnym fotografom v Merine Trenčín.

Z iných ľudových fotografov treba spomenúť Alexandra Hrnčíka. Žiaľ po jeho smrti všetok jeho pozostalý fotografický materiál potomkovia vyhodili na smetisko. Niečo sa však uchovalo medzi ľuďmi dodnes.

Aj Daniel Jánošík narodený r. 1928, veľa toho v našej obci na-

snímal. Cez druhú vojnu a po nej. Zo svojich prác zhotovil album, ktorý má dnes určite veľkú historickú hodnotu. Odsťahoval sa však do Novej Dubnice.

V Brvništi pôsobil známy ľudový fotograf Ludo Šišťák. Ten svoje fotografie uverejňoval v rôznych časopisoch a novinách a robil aj výstavy svojich prác.

Boli aj iní fotografi v našej obci i keď menej prezentovaní. Alebo vôbec nie.

O jednom z nich chcem do Polazníka napísať niekoľko viet. Je to náš občan Jozef Lapúnik, narodený r. 1924. Veľa, veľa fotografií spravil a zabudlo sa na neho. Alebo takmer sa zabudlo.

Ako sám povedal, fotografovať začínal roku 1952. Začínal od samého začiatku bez znalostí. Potom nejaké prvé poznatky získal od Ignáca Lališa, učiteľa, ktorý bol už v tomto koníčku zbehlý.

Niečo mu poradil aj Lališ z Jastrabia, ktorý tiež vtedy fotografoval.

Jozef Lapúnik, skromný, nenápadný muž. Robotník. Staral sa o malé gazdovstvo a cez letné obdobia o bačov v Koškovci v osade Grúň. Postavil si v dedine domček, s manželkou vychoval deti. Veľmi rád mal prírodu. Hory, doliny, lúky a život v nich. Zamiloval sa do fotografovania. Krásy prírody a život rodnej obce chcel mať aj na obrázkoch – na fotografiách.

Fotografoval prírodu, krajiny, kvety, hmyz, blesk, život ľudí, prácu na poli, ľudové zvyky, ľudový odev, prácu v domácnosti (tkanie na krosnách, pradenie na kolovratoch). Zo zvykov to boli šibačky, oblievačky. Veľa nasnímal starých drevených chalúp, mnohé z nich už neexistujú. Fotografoval aj osamotené stromy zvláštnych tvarov, búrky, doliny zahalené hmlou, panáky a koniky snopov na pokosenom poli, ostrve, zväžanie sena, znášanie snopov na chrýchoch žien, hubárov s košími

húb, zaorávanie zemiakov, furmanov ako zväžajú na svojich koníkoch brvná dreva. Fotil rediky, horské osady, samoty a mnohé iné, ťažko všetko pospomínať.

Fotografický aparát bol jeho najbližším priateľom. všade ho nosil so sebou. Na vychádzky do hory, na práce v poli. Nosil ho so sebou po celý rok v každom období. Fotografie si vyvolával sám. Najprv malé potom pohľadnicový formát.

O jeho fotografie mali ľudia záujem. Začali ho pozývať aj na svadby, na krštenia, na pohreby, aby zvečnil veselie i smutné okamihy zo života rodín na fotografiách.

Ťažko odhadnúť koľko fotografií vytvoril. Možno tisíc možno dvetisíc. Iste ich Papradňani opatrujú dodnes. Autor tohto článku ich vo svojom archíve našiel 56.

Je len na škodu vecí, že tieto fotografie Jozefa Lapúnika neboli zverejňované v časopisoch alebo, že ich autor nezhotovil z nich album, ktorý by dnes bol vzácnou pamiatkou pre obec Papradno. I tak si náš takmer zabudnutý fotograf zaslúži úctu a vďaka za svoju vykonanú prácu a za lásku k rodnej dedine.

Štefan Meliš

Komunálny odpad v obci Papradno v roku 2007

Naša obec vývoz a likvidáciu tuhého komunálneho odpadu (TKO) má zmluvne ošetrovať: vývoz Milan Strašík a Štefan Kopúnik, obaja bytom v Papradne a uloženie na skládke v Mikšovej prostredníctvom spoločnosti T+T a. s. Žilina.

V roku 2007 sme z obce vyviezli 761,65 ton komunálneho odpadu, na jednu osobu to predstavuje je to takmer 300 kg.

Veľkorozmerové kontajnery vyviezli 326-krát spolu 619,88 ton, za čo sme zaplatili 489 tisíc korún, manipulačný poplatok na skládke podľa zákona bol 189 685 Sk, poplatok za uloženie na skládke bol 200 846 Sk, k tomu DPH 62 422 Sk. Vývoz nás stál 941 953 Sk.

Do KUKA popolnic sme odložili 141,77 ton odpadu, potrebovali sme 39 vývozov a zaplatili sme celkom 288 669 Sk. Jeden odvoz odpadu 110-litrového KUKA nádoby stojí približne 1110 Sk.

S odvozom odpadu za ostatné roky to u nás vyzerá takto (v tonách):

2002 – 658,17, 2003 – 614,82, 2004 – 705,52, 2005 – 620,66, 2006 – 711,37, 2007 – 761,65

Hoci počet obyvateľov obce z roka na rok klesá, komunálny odpad narastá. Ako je to možné, keď každý tretí z nás tvrdí, že žiadny „neprodukuje“... Čísla a peniaze nepustia, pod navyšo-

vane odpadu sa podpisuje naša ľahostajnosť, resp. zaslepenosť. Keby tak nebolo, v kontajneroch by sme nevideli sklo, plasty, železo, drevo, konáre, trávu, papier, betóny, tehly... Pritom na každom kontajneri je napísané, čo do kontajnera nepatrí.

V ostatnom období sa rozmohlo prekrývanie striech rodinných domov, čo pokladáme za pozitívne, občania si zhodnocujú svoj majetok. Odstránenú eternitovú krytinu by mali na vlastné náklady odviezť na skládku TKO, je to nebezpečný odpad. Ak tak neurobia a krytina skončí vo verejnom kontajneri, je to na úkor nás všetkých.

Obecné zastupiteľstvo obce Papradno zvýšilo pre rok 2008 cenu za odvoz odpadu z 300 Sk na 330 Sk za jednu osobu. Od občanov a podnikateľov sa vybrali poplatky za odpad vo výške 860 tisíc korún, výdavky obce na odvoz a uloženie komunálneho odpadu a separovaného zberu v roku 2007 boli 1 352 tisíc Sk, z rozpočtu obce bola dotácia na komunálny odpad 492 tisíc korún.

Je to veľa či málo podnetov na zamyslenie, kam kráčať v obci vo vzťahu ku odpadu? Obecný úrad privíta každú pozitívnu myšlienku od vás, ktorá pomôže znížiť výšku odpadu v obci. Usporenné finančné prostriedky by sme vedeli použiť v iných oblastiach života obce. Juraj Palko

Zamyslenie

Tohtoročná Veľká noc sa prekrýva s astronomickým príchodom jari, so skutočným jarným počasím. No človek je tvor nespokojný, stále na niečo hundre a práve počasie vždy poslúži ako vďačná téma.

Vlani sme nadávali na neskoré jarné mrazíky, ktoré zničili takmer celú úrodu ovocia. Nebolo na lekvár, ale ani do súdka, nová pálenica zivala prázdnotou. Predvlani sme frľali na zálahy snehu, ktoré sme odpratávali ešte aj v druhej polovici apríla. Vtedy sme sa obávali, že na šibáky bude namiesto oblievačky guľovačka.

Tento rok starosti so snehom nemáme, bolo ho veľmi málo, nielen v dedine a blízkom chotári, ale aj na horách. Veď kedy sa tak človek bez problémov dostal na chatu či na bačov k chalupe ako teraz? Na Podjavorníku sa nelyžovalo, vleký pre nedostatok snehu neprepravovali lyžiarov. Akurát dobré podmienky boli pre bežky na hrebeni Javorníkov.

Teplá zim nám síce ušetrila na vykurovaní, ale pôda má veľký nedostatok vlhky. Musíme len dúfať a modliť sa, aby jarné dažde tento deficit nahradili, neskoré mrazy nepoškodili ovocné stromy, a to, čo bolo pre nás príjemné, sa zopakovalo – napríklad bohatá úroda húb.

-mb-

S úsmevom proti stresu

„Kedy to bude hotové?“

„Nemám veľa času.“

„Musím dokončiť ešte to a urobiť tamto.“

Toto sú slová, s ktorými sa v dnešnej modernej dobe dosť často stretávame. Urobíť čo najviac a zároveň rýchlo, ustavične sa ponáhľať, rýchlo sa niekam dostať, rýchlo všetko vybaviť – a potom už nezostáva žiaden čas na seba samého, na trochu oddychu a odpočinku, relaxu alebo príjemného strávenia voľnej chvíle. Ale akej voľnej chvíle? Veď niektorí ľudia ani nevedia, že niečo také existuje. Človek sa musí naučiť bojovať so stresom, mal by sa naučiť odpočívať a relaxovať, rozdeliť si čas na prácu a na oddych. Pretože stres býva počiatkom niektorých ochorení, ale na druhej strane môže niekedy pomôcť človeku dosiahnuť vytúžený cieľ. Človek vo svojom živote prechádza rôznymi etapami a každá etapa je istým spôsobom stresujúca. Už len pre dieťa je stresujúce jeho narodenie, prichádza do neznámeho nového prostredia, učí sa hovoriť, chodiť, používať rôzne predmety, začleňuje sa do kolektívu a vytvára si priateľské vzťahy. Prichádza pozícia v zamestnaní, rola v rodine.

Hovorí sa, že proti stresu niet lieku. Ale skúste to aspoň troška vy sami ovplyvniť. Pretože primárnym zdrojom stresu sú medziľudské vzťahy – v rodine, v práci alebo v kruhu známych. Pokoj a súlad sú najväčším bohatstvom rodiny. Rodina ako základná jednotka spoločnosti sa skladá zo subsystémov – jej členov, ktorí majú svoje zvyky, potreby, navzájom sa dopĺňajú, podporujú a pomáhajú si. Preto sa snažte, aby váš domov bol priateľským miestom. To znamená, že sa môžete uvoľniť, tešiť sa zo vzájomnej dôvery a intimity, cítiť sa šťastným a dôležitým pre ostatných. Aby to bolo miesto, kde cítiť lásku, kde je každý milovaný a prijímaný so svojimi pozitívmi aj negatívami, kde nikto nie je terčom posmechu. Z toho vyplýva, že nie je dôležité, ako vaša domácnosť vyzerá alebo čím všetkým je vybavená, ale to, že je to miesto, kde sa každý rád vráti a kde vždy nájde pokoj, bezpečie, lásku a istotu.

Utvárajte si rodinné šťastie, na ktorom sa musia podieľať všetci členovia rodiny, predovšetkým obaja rodičia. Dávajte najavo lásku svojim deťom, zaujímajte sa o ne, tráve s nimi voľné chvíle, podnikajte výlety, hry a predovšetkým sa s nimi rozprávajte. Každý strávený okamih s rodinou je úspešnou investíciou do budúcnosti. Správna komunikácia je veľmi dôležitá. Dôležité je načúvať... nielen počuť, dajte najavo svoj záujem, sledujte aj neverbálne prejavy, neskáčte do reči, snažte sa vžiť do situácie hovoriaceho. Prispôbajte sa potrebám veku dieťaťa, vychádzajte mu v ústrety.

Upevňujte si svoje duchovenstvo. Náboženská viera pomáha rodinám, ktoré sa spolu modlia, navštevujú bohoslužby, lepšie zvládajú stresové situácie. Človek je odolnejší voči stresu, obstojať v zložitejších životných situáciách, posilňuje vzájomnosť rodinného spoločenstva.

Nezanebateľným zdrojom stresu je aj zamestnanie. Každé zamestnanie má svoje špecifické problémy. Nevyhnutná je dobrá komunikácia na pracovisku. Snažte sa vyjadrovať svoje myšlienky zreteľne, verbálne priamo a jasne. Nepoužívajte neznáme výrazy alebo odborné slová, ktorým druhá strana nerozumie. Môže to navodiť dojem, že ste nabitý vedomosťami, ale ich použitie komunikáciu skomplikuje, pretože nenapomáhajú dorozumievaniu. Vyhýbajte sa subjektívnym výrokom, postupujte objektívne. Buďte ohľaduplný a priateľský. Vyhýbajte sa hádkam, ak urobíte chybu, otvorene si ju priznajte. Správajte sa slušne a zdvorilo ku všetkým bez ohľadu na ich postavenie, buďte láskavý. Treba si uvedomiť aj to, ako správne používať neverbálnu komunikáciu. Keď s niekým hovoríte, pozerajte sa mu do očí je slušnosť. Pohľad by mal byť prirodzený, bez náznaku nadradenosti, gestikulácia rukami počas reči môže zdôrazniť hovoréné.

Odpútajte sa od bežných denných záležitostí, naučte sa odpočívať, naučte sa zmierniť alebo odstrániť stres, napätie a dosiahnite duševný pokoj, ktorý je v oblasti duševného zdravia dôležitý. Naplánujte si určitý pevný čas, ktorý budete venovať práci a čas, ktorý budete venovať odдыхovej aktivite. Buďte nadšený, pestujte si zdravé stravovacie návyky, choďte do spoločnosti, vyjdite si do prírody. Neverili by ste, aké blahodarné účinky má pobyt v prírode na vnútorný pokoj a rovnováhu zdravia človeka. Tráve viac času s rodinou. Čas je zvláštny dar, ktorý dostávame všetci v rovnakej miere, je len na nás, ako ho využijeme.

Nie je jednoduché čeliť stresu, ale s pozitívnym myslením, zdravou myslou a úsmevom sa to dá zvládnuť. Smiechom môžete získať lepšiu náladu a navyše smiech je zdravý. Usmievajte sa, usmievajte sa, lebo úsmev lieči...

Monika Štrbáková, Bc.

Miestna knižnica v roku 2007

V roku 2007 navštívilo knižnicu 373 čitateľov, zapísaných bolo 86 čitateľov – 34 detí, 14 študentov a 38 dospelých.

Spolu bolo požičaných 2014 kníh a časopisov.

Každoročne vyčleňuje obecný úrad financie na kúpu nových kníh. Minulý rok ich bolo zakúpených 70 – odborné, beletria, náučné pre mládež.

Vedúca knižnice Božena Štrbáková okrem požičiavania kníh aktívne spolupracuje s materskou školou – pozyva detí niekoľkokrát počas roka, aby sa oboznámili s knihami a boli z nich noví čitatelia, zo základnej školy besedovali s pánom Štefanom Melišom, knižnicu navštívili deti zo školskej družiny.

Zápisné do knižnice:	deti – 10 Sk
	študenti – 30 Sk
	dospelí – 30 Sk
Otváracie hodiny:	pondelok 13.00 – 16.00
	streda 13.00 – 17.00
	piatok 16.00 – 18.00

Povzbudzujeme všetkých milovníkov kníh, aby častejšie navštevovali knižnicu. V dnešnej dobe, keď sú knihy veľmi drahé, treba využiť túto možnosť požičať si dobrú knihu a stráviť príjemné chvíle vo svete fantázie.

Deti deťom

Jednou z pekných aktivít nášho Žiackeho parlamentu pri ZŠ v Papradne pod vedením p. učiteľky Ivety Ďurovcovej bola akcia Deti deťom, v ktorej sme sa rozhodli zapojiť sa do zbierky hračiek pre deti z Detského domova v Domaníži. Naši žiaci kladne zareagovali na výzvu a priniesli množstvo hračiek, plyšákov a skladačiek, ktoré doručili do Detského domova zástupcovia našich žiakov spolu s riaditeľom školy Mgr. Ivanom Šipekom. Po príchode na miesto sme boli milo prekvapení útulným prostredím domova i jeho okolím, ba aj príjemným správaním p. vychovávateľiek, ktoré sa obetavo a láskavo starajú o svojich zverencov. Deti z Detského domova sa našej návšteve i darčekom veľmi potešili. Sme radi, že sme aspoň takouto troškou prispeli k spríjemneniu života detí v Detskom domove.

Žiacky parlament pri ZŠ Papradno

Jarná očista

Je koniec zimy, a tak ako čistíme naše príbytky je dobre očistiť aj naše telo od usadenín zo zimnej stravy.

Môžeme si urobiť šaláty z bylín, ktoré sú prvé von zo zeme – sedmokráska, púpava, cesnačka, kundraček (zádušník brečtanovitý), kuriaček, (hviezdica prostredná), hluchavka a ďalšie.

Samozrejme nemali by sme zabudnúť na žihľavu. Môžeme z nej pripraviť prívarek na spôsob špenátu; výbornú jarnú polievku – zemiaky uvaríme v slanej vode, pridáme zápražku s cibulkou. Do vriacej polievky rozbijeme vajce a nakoniec pridáme posekanú žihľavu.

Doplňte výživu po zime si môžeme aj naklíčeným obilím – za 3-4 dni sa dá jesť. Na klíčenie je vhodná šošovica pšenica, raž.

Výživné raňajky predstavujú ovsené vločky, ktoré si už večer namočíme a ráno k nim pridáme nastrúhané jablko resp. iné ovocie.

Z obilnín si môžeme pripraviť aj chutné kaše posypané škoricou, kakaom alebo s kompótom.

Šalát možno urobiť aj zo zeleniny – petržlen, mrkva, cvikla, zeler, čínska kapusta, uhorka, paradajky, paprika – čo máme práve po ruke. Nastrúhanú alebo na drobno nakrájanú zeleninu pokvapáme olivovým olejom a citrónom. Pridáme trochu soli, bazalky alebo iné korenia a bylinky. Iný variant je, keď do šalátu pridáme biely jogurt alebo smotanu.

K šalátom je veľmi dobrý nekysnutý posúch – hrubú múku zamiesime s vodou, soľou a cukrom na redšie cesto a upečieme na panvici (na sucho alebo na malom množstve oleja) posúch hrubý asi 1 cm. Časť múky môžeme nahradiť celozrnnou.

Lýdia Lališová

Dardo a poklad

Býval kedysi dávno v Koškovci jeden chlap. Zval sa Dardo. Pásaval ovce a kozy, ktorých mal celý kráľik.

Raz keď prizajmal akosi včšašie, ráta doma ovce a zbadal, že mu jedna chýba.

„Ej veď mi tá kdesi zašla“, povedal a hybaj ovcu hľadať. Táral sa po kružinách, po brezinách i po bučinách. Hľadá stratenú ovečku na poľanách, na lúkách a tej nikde.

Dotáral sa on ponad Grúň až do jedného sedla medzi dvoma kopcami Maniačka a Kykula – tak sa tie kopce nazývajú.

Bola tam vysoká jedľová hora. Pod Kykulou bola jedna skala. O tej skale sa rozprávalo, že je v nej zbojnícky poklad skrytý.

Keď Dardo ku tej skale prichádzal, sadol si obďaleč a odpočinul si. Sediac na hrubom koreni jedle rozmýšľal, kade sa pustiť za strateňou ovcou. Odrazu počul ako v Štiavniku na kostolnej veži začali zvony zvonit. Bolo práve poludnie.

Naraz tam v hore nastal akýsi šum a šuchot. Dardo sa utiahol za hrubú jedľu a díval sa tým smerom odkiaľ šuchot prichádzal. Myslel, že nejaké zviera, možno jeleň, možno srnec. Ale mylil sa. Nebolo to žiadne zviera. Spomedzi jedlí vyšiel chlap s vrecúškom na pleci ... a za ním druhý ... tretí ...

Sedem ich Dardo narátal. A boli vám to horoví zbojníci. Kradli po celom okolí a nakradnuté peniaze nosili do jaskyne vo vrchu Kykuli.

Dardo sa díval, čo budú tí zbojníci robiť. Tí kráčali za sebou ako husi a každý niesol vrecúško. Zastali neďaleko skaly. Rástla tam biela lieska. Pod tou lieskou bol ukrytý kľúč.

Zbojník, ktorý kráčal popredku sa pri bielej lieske skrčil a zobral tam spod suchého lístia tento kľúč. Potom zbojníci prišli ku skale, kde bol vchod do jaskyne. Lenže vchod nebolo vidno, lebo skala bola spojená.

Prvý zbojník, čo bol vpredu a mal kľúč v ruke, riekol:

„Hrach, bôb, fazuľa,
otváraj sa Kykula.“

Tu sa skala rozostúpila, ukázali sa tam železné dvere. Zbojníci dvere odomkli a vošli dnu do jaskyne. A skala sa potom znova za nimi zavrela.

Dardo hľadel, oči vyvaľoval, nechcel veriť tomu, čo videl. Ale už bolo tak a sám sebe uveriť musel. Potom už ovcu nehľadal. Vrátil sa domov a stratenú ovečku našiel v košari v kráľiku. Sama prišla.

Dardo na chvíľu na zbojníkov zabudol. Žil ako predtým. Pásol ovce a dojíl ich, rúbal drevo, kľesnil čečinu, kosil lúky.

Len mu naraz začalo čosi v hlave vrtať. „Keby som tak ten poklad v Kykuli mohol dostať. Veru by sa mi zišiel. Mal by som peňazí. Ej, ale by som bol bohatý.“

Myslel, rozmýšľal, ako to zlato z Kykule vydostať. Už nemohol ani spávať a pokoja pred tým pokladom nemal.

I vybral sa raz na Kykulu aj s vrecom pre peniaze.

Tichučko sa prikradol ku skale, k bielej lieske, pošmátral tam po suchom lístí, ako vtedy ten zbojník a skutočne, kľúč tam bol. Dardo ho chmatol do ruky a už bol pred skalou.

No zostal stáť, zarazil sa. Bolo treba povedať čarovné slová a Dardo ich zabudol. Spomínal si, spomínal a spomenúť si nemohol.

„Doparoma, veď to bolo čosi o zelenine!“

„Aha už viem:

Mrkva, cesnak, cibuľa,
otvor sa mi Kykula.“

Ako to doriekol skala zarachotila, zaprašala a poslušne sa otvorila. Darda pochytala lakomosť a už chcel vojsť dnu k železným dverám. Ale beda!

Zo skaly vyliezlo akési zelené háďa, zlostne zasyčalo a postavilo sa na chvost. Dardo sa zľakol. Cúvol. Háďa bolo dlhé na lakeť, ale odrazu začalo rásť, predlžovať sa a hrubnúť. Z háďafa narástol veľký had, už bol dlhý ako štranok a hrubý ako konár.

Už to bolo veľké hadisko a celé bolo posiate – ozdobené zlatými dukátmi.

To už zlatactívny chlap nevydržal. srdce mu spadlo do gatí od ľaku. Dal sa na útek. Letel ako víchor lesom, poľanami, krúžím. Ani sa len neobzrel.

A to hadisko ho hnalo, smýkalo a plazilo sa za ním a bolo mu v päťkách. Odprevadilo ho až kdesi nad Grúň a pískalo na neho ako dajaký valach.

Dardo ledva domov dobehol. A potom vraj tri dni ležal chorý z tej hrôzy. A keď sa vyliečil, pokladu v Kykuli dal navždy pokoj.

Štefan Meliš

S HUMOROM

Bush, Putin a Gašparovič sa stretli vo Vatikáne u pápeža. Ten im ukázal zlatý telefón na priame spojenie s Pánom Bohom.

Zavolali mu a prvý sa ho pýtal Bush, či v USA vyhrajú niekedy voľby komunisti.

Boh odpovedal: „Vyhrajú, vyhrajú, ale ty sa toho nedožiješ.“

Potom sa spýtal Putin, či sa Rusko stane členom NATO a EÚ.

„Stane, stane, ale ty sa toho už nedožiješ.“

Na záver sa pýta Gašparovič, či Slováci prestanú piť.

„Prestanú, prestanú, ale ja sa toho nedožijem“, odpovedá Boh.

Rozprávajú sa Američan, Francúz a cigáň.

Američan hovorí: „Ja mám takú ženu, že keď si sadne na koňa, má nohy až po zem. Nie že by bol koň taký malý, ale moja žena má také dlhé krásne nohy.“

Francúz hovorí: „Keď obopnem dlane okolo pásu mojej ženy,

prsty sa mi spoja. Nie že by som mal také veľké ruky, ale moja žena má taký úzky driek.“

Napokon hovorí cigáň: „Moja žena má taký zadok, že keď jej po ňom plesnem, tak sa trasie ešte aj vtedy, keď sa vrátim z roboty. Nie že by ho mala taký veľký, ale ja sa tak skoro z roboty vrátim.“

Zabudnuté slová

blasillo – veľký výstrih

brblac – hundrať

brčatý – kučeravý

čilic – mieriť

cimbál – chlap

čapakac – tleskať

čučan – hlupák, vychrtlý chlap

dúčelka – trubka, rúrka

fiók – zásuvka v nábytku

fusnál – chlpatý

grapa – strmina, prudký svah

grgula – hrča

RECEPTY

Langoše

1 kg hladkej múky, 8 veľkých uvarených zemiakov, kvasnice, soľ, 3 dcl vlažnej vody, 3 dcl mlieka

Z vykysnutého kvásku a prísad vypracujeme cesto, ktoré necháme asi 1 hod. kysnúť. Rozvaľkame na kúsky a necháme ešte chvíľu kysnúť.

Dolnacke langoše

1 kg hladkej múky, kvasnice, 1 zarovnaná polievková lyžica soli, 1 kyslá pochúťková smotana, 1/2 l mlieka, rasca

Cesto na langoše vypracujeme obvyklým spôsobom. Potom ho uložíme do chladu, vo väčšej miske alebo v pomúčenom mikrotérovom sáčku, na 24 hodín. Cesto v chlade nakysne. Z cesta si môžeme ukrajovať podľa potreby a vyprážať langoše každý deň čerstvé. Polotovár vydrží v chladničke aj týždeň.

Hokejbal

Vážení športovní priaznivci,

minulý rok sme sa prihlásili do 2. hokejbalovej ligy v Považskej Bystrici, kde máme v tomto čase odohranú prvú polovicu sezóny 2007/2008 a pripravujeme sa na druhú časť. Doteraz sa nám veľmi nedarilo, no vstúpili sme si do svedomia, začali sme poctivejšie trénovať a lepšie sa pripravovať na súperov, aby sme vám robili radosť, reprezentovali Papradno a našej obci robili iba dobré meno.

Touto cestou chceme poďakovať našim sponzorom, ktorí sa svojimi štedrými darmi pričinili o to, že sme začali hrať: **obec, Ľubomír Mituník, Ján Macošinec, Pavol Hároník, Anton Brezničan, Stanislav Lališ, Marcel Kurnocík, ZŠ Papradno (riadiťelovi Ivanovi Šípekovi za po-**

skytnutie priestorov na trénovanie).

Ďakujeme a srdečne Vás pozývame na naše zápasy, ktorých rozpis je uverejnený každý týždeň v Považsko-Bystrických novinách, kde môžete sledovať naše umiestnenie a stav stretnutí.

Hokejbalisti

Tabuľka

1. Falcons	16	14	1	1	87:39	29
2. Sverepec	15	13	0	2	90:35	26
3. Alkáči	16	11	3	2	103:64	25
4. Vrtižer	17	11	1	5	106:46	23
5. Scorpions	17	11	1	5	88:57	23
6. Jelšové	16	8	2	6	90:68	18
7. Záskalie	16	8	1	7	65:61	17
8. Senators	17	5	3	9	60:60	13
9. Papradno	16	4	0	12	33:49	8
10. Jasenica	16	3	0	13	135:101	6
11. Sweet Pub	15	1	2	12	38:92	4
12. Púchov	17	0	2	15	41:164	2

Je tu jarná odveta futbalových súťaží

Keďže počas jesene sa predohrali dve jarné kolá, po dlhom čase si aj futbalisti môžu v pokoji užiť veľkonočné sviatky, pretože na futbal sa budú chystať až v prvú aprílovú nedeľu. Mužov povedie k zápasom František Brezničan, vedúci a tréneri sa nemenili pri dorastencoch a žiakoch. Muži mali sústredenie v Pružine – Priedhorí a v permanencii je aj nové minihráisko s umelou trávou, o využívanie ktorého sa stará obecný úrad.

Dorastenci hrajú 2 a pol hodiny skôr ako muži, žiaci majú stanovený čas dopoludnia o 10.30.

Pozvanie na futbal

16. kolo 6. 4. o 15.30

Papradno – Pružina

Papradno – Pružina 13.00

Papradno – Pružina

17. kolo 13. 4. o 15.30

Dulov – Papradno

L. Rovne B – Papradno o 13.00

H. Poruba – Papradno

18. kolo 20. 4. o 16.00

Papradno – Pov. Teplá

Papradno – Praznov o 13.00

Papradno – Orlové

19. kolo 27. 4. o 16.00

Visolaje – Papradno

Visolaje – Papradno o 13.30

Prečín – Papradno

20. kolo 4. 5. o 16.30

Papradno – Prejta

Papradno – Bolešov o 14.00

Papradno – Prejta

21. kolo 11. 5. o 16.30

Ilava – Papradno

Pruské – Papradno o 14.00

Bolešov – Papradno

22. kolo 18. 5. o 17.00

Papradno – D. Mariková

Papradno – H. Poruba o 14.30

Papradno – D. Mariková

23. kolo 25. 5. o 17.00

Papradno – Udiča

Papradno – Prečín o 14.30

Papradno – Streženice

24. kolo 1. 6. o 17.00

Horovce – Papradno

Horovce – Papradno o 14.30

Lúky – Papradno

25. kolo 8. 6. o 17.00

Papradno – M. Lednice

Papradno – Domaniža o 14.30

Papradno – Stupné

26. kolo 15. 6. o 17.00

Beluša – Papradno

Tuchyňa – Papradno o 14.30

D. Kočkovce – Papradno

Turisti a ich kalendár

Z kalendára klubu turistov v Papradne vám ponúkame chvíľe aktívneho oddychu. Ak sa pridáte, máte si z čoho vybrať. Informujeme vás o podujatiach do konca júna.

Aj keď počas tejto zimy slúžili iba lyže bežky, mohli ste na nich zdolať stopu na hrebeni Javorníkov. V pláne bol aj 5. ročník Jozefovského preteku v slalome, ale keďže niet snehu, neboli preteky, ale mal by byť veľkonočný výstup na Holý Vršok (1. ročník). V

apríli je treba budovať posed na Kopanici, brigáda ako súčasť plánu Intereg a stavanie mája pred obecným úradom. V máji turisti pripravujú slávnostnú vatru na Stratenci a zúčastnia sa na tradičnom stretnutí pri Troch krížoch. Budú sa podieľať na majálese a vydajú sa na bicykloch z Podjavorníka na Čertov, kde prenocujú. V júni začnú čistiť malý vodopád, pod ich vedením môžete vystúpiť na Manín. Podľa dohody sa vydajú na bicykloch na túru.

Noviny obce Papradno **Redakčná rada:** Ing. Viera Lališová, e-mail: viera.lalisova@ddpap.tsk.sk, Ing. Hanka Miniariková, Ing. Magdaléna Balušiková, Ambro Balušik, e-mail: papradno@slovanet.sk. **Príprava pre tlač:** Štúdio PET. **Tlač:** TG tlačiareň Považská Bystrica. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** 1/2008